

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
GRĖSMIŲ VALDYMO IR KRIZIŲ PREVENCIJOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS REZERVŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1908
2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
181 STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS
(TAP-19-147; TAIS NR. 18-8628(2))**

2019-02-25 Nr. NV-507

Vilnius

1. Projekto rengėjas:

Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

2. Projekto tikslai:

- Išplėsti valstybės rezervo sąvoką, kad valstybės rezervo materialinius išteklius būtų užtikrinami ne tik juos kaupiant, bet ir sutartiniais santykiais su ūkio subjektais.
- Siekiama sudaryti galimybę lanksčiai ir operatyviai papildyti ir sutelkti papildomų valstybės rezervo išteklių, kurių poreikis atsiranda reaguojant į konkrečias krizes ir situacijas, sutaupyti valstybės biudžeto lėšų, skiriamų valstybės materialinių išteklių atsargoms saugoti, sudarant preliminarįsias viešojo pirkimo-pardavimo sutartis (toliau – preliminariosios sutartys) su ūkio subjektais.

3. Dabartinė situacija:

- Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatyme (toliau – Valstybės rezervo įstatymas) nustatytas tik vienintelis valstybės rezervo sutelkimo būdas – atsargų kaupimas ir nenumatyti kiti valstybės rezervo sudarymo ir rezervo papildymo būdai. Šis būdas neužtikrina efektyvaus ir lankstaus reikiamų valstybės rezervo materialinių išteklių sukaupimo ir jų papildymo susidarius Valstybės rezervo įstatyme numatytoms situacijoms.
- Valstybės biudžeto lėšomis įsigyjant, saugant ir nuolatos atnaujinant valstybės rezervo materialinius išteklius, neužtikrinamas racionalus lėšų panaudojimas, taip pat sudėtinga plėsti atitinkamų materialinių išteklių nomenklatūrą, nes tai pareikalauja didelių papildomų valstybės biudžeto asignavimų.

4. Projektų esmė:

- Siūloma sudaryti galimybę valstybės rezervo tvarkytojams sudaryti preliminarįsias sutartis su ūkio subjektais, pagal kurias ūkio subjektai įsipareigotų užtikrinti, kad ekstremaliosios situacijos, nepaprastosios padėties, mobilizacijos ar karo atveju¹ jie galėtų pateikti reikiamą prekių kiekį. Dėl to sumažėtų finansinė našta valstybei ir administracinė našta valstybės rezervo tvarkytojui, būtų išspręsta nemažai problemų, susijusių su atsargų (ypač maisto produktų) saugojimu, kaupimu, atnaujinimu ir pan., taip pat nereikėtų tam (saugojimui, kaupimui, atnaujinimui) skirti papildomo finansavimo. Sumažėtų statinių ir juose saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių praradimo, sunaikinimo rizika, nes preliminariosios sutartys būtų sudarytos su keliais ūkio subjektais, esančiais skirtingose šalies vietose. Valstybė užsitikrintų, kad reikiamu laiku bus pristatytas reikalingas valstybės rezervo atsargų kiekis, o ne tik jo sukaupta dalis, kuri šiuo metu priklausoma nuo skiriamų asignavimų.

¹ Lietuvos Respublikos Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 6 skirsnio 37 straipsnyje teigiama, kad „karo padėties metu turto rekvizicija ir (ar) laikinasis paėmimas gali būti vykdomi ir už rekvizuotą ir (ar) laikinai paimtą turtą atlyginama Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo nustatyta tvarka.“

- Siūlomas naujas valstybės rezervo materialinių išteklių kaupimo būdas sudarant preliminarįsias sutartis nepakeis šiuo metu veikiančio valstybės rezervo materialinių išteklių kaupimo būdo, o tik jį papildys – leis dalį valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų užsitikrinti sutartiniais įsipareigojimais.
- Ūkio subjektai, pasirašę preliminarįsias sutartis su valstybės rezervo tvarkytojais, netaps valstybės rezervo atsakingaisiais saugotojais. Ūkio subjektas sutartyje įsipareigos, kad valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos būtų laiku perduotos Vyriausybės arba jos pavedimu valstybės rezervo tvarkytojo nustatytiems subjektams, taip pat įsipareigos sudaryti galimybę valstybės rezervo tvarkytojui kartą per metus patikrinti jo galimybės užtikrinti preliminariojoje sutartyje nustatytus įsipareigojimus. Ūkio subjekto įsipareigojimai ir atsakomybė bus apibrėžti valstybės rezervo tvarkytojo ir ūkio subjekto sudarytoje preliminariojoje sutartyje.
- Valstybės rezervo tvarkytojai preliminarįsias sutartis su ūkio subjektais galės sudaryti vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymų nustatyta tvarka, taip pat minėtos sutartys dėl tos pačios nomenklatūros bus sudarytos ne su vienu, o su keliais ūkio subjektais, kad būtų išvengta nepatikimų ūkio subjektų nacionalinio saugumo požiūriu.
- Taip pat siūloma Įstatymo projektą papildyti nauja atsargų rūšimi „Susisiekimo atsargos“ – tai atsargos, kurios yra kaupiamos valstybės rezerve, tačiau nepaminėtos galiojančiame Valstybės rezervo įstatyme (skiriamos ryšių ir infrastruktūros priežiūrai užtikrinti ekstremaliųjų situacijų metu, civilinės saugos pratyboms, teikiant priimančios šalies paramą, mobilizacinio ir priimančios šalies paramos mokymo pratyboms, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį).
- Iš Valstybės rezervo įstatymo projekto siūloma išbraukti, kad valstybės rezervo koordinatorius naudoja lėšas, kurios negali būti panaudotos einamajam valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kaupimui ir tvarkymui, nes koordinatorius jų nenaudoja, o tik teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl šių lėšų panaudojimo.

5. Derinimas:

- Įstatymo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai.
- Pastabų ir pasiūlymų pateikė Vidaus reikalų ministerija ir Teisingumo ministerija. Įvertinusi gautas pastabas ir pasiūlymus ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 33 punktu, Ūkio ministerija 2018 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. (7.11-103E)-3-3783 išsiuntė Vidaus reikalų ministerijai ir Teisingumo ministerijai kvietimą dalyvauti pasitarime pastaboms dėl Įstatymo projekto aptarti (toliau – pasitarimas). Į pasitarimą, kuris įvyko 2018 m. rugsėjo 21 d., atvyko Vidaus reikalų ministerijos atstovas, su Teisingumo ministerijos atstovu pastabos aptartos darbo tvarka (pasitarimo protokolai ir pasitarimo dalyvių sąrašas pridedami). Visos pastabos suderintos.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė derinimo išvadoje nurodo keletą teisinės technikos pobūdžio pastabų, tarp kurių - siūlymas keičiamą įstatymą išdėstyti nauja redakcija, nes jame keičiama daugiau kaip pusė jo straipsnių ar punktų.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Siūlytume patikslinti projektą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcines pastabas ir svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėjas

Emilis Kazlauskas

Emilis Kazlauskas, tel. null, el. p. emilis.kazlauskas@lr.lt

